

Länsstyrelsen

Samhällsskydd och
beredskap



Länsstyrelsen
Västernorrland

21 länsstyrelser

1634 års regeringsform

Landshöfdingernes embete är att si hvar på sin landsände [...] att hvad som afdömt eller af konungen eller hofrätterne resolverat varder, blifver exequerat.

I lika motto skall och af dem förekommas och ju kundgöras i tid, där något teckn synes till förestående krig, upror, tvedrecht eller andre olyckor i andeligt och verldsligt stånd

1 § Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

I varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter.



Länsstyrelsens roll

- Verka för att nationella mål får genomslag i länet, hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar
- Utifrån statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser
- Främja länets utveckling och följa länets tillstånd och hålla regeringen underrättad
- Främja samverkan mellan kommuner regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer
- Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet

Några arbetsområden för en länsstyrelse

- de allmänna valen
- livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar
- regional tillväxt,
- infrastrukturplanering
- hållbar samhällsplanering och boende
- energi och klimat
- kulturmiljö
- **skydd mot olyckor, krisberedskap civilt försvar och höjd beredskap**
- naturvård, samt miljö- och hälsoskydd
- lantbruk och landsbygd
- fiske
- folkhälsa
- jämställdhet
- integration
- överprövning av kommunala beslut
- miljöprövning (vissa)
- med mera ...

Länsstyrelsen

Ansvar inom samhällsskydd
och beredskap



Geografiskt områdesansvar

Vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område samt före, under och efter en kris **verka för samordning och gemensam inriktning** av de åtgärder som behöver vidtas.

Särskilt:

- **ansvara** för att en samlad regional lägesbild sammanställs vid krissituationer,
- **stödja** de aktörer som är ansvariga för krisberedskapen i länet när det gäller planering, risk- och sårbarhetsanalyser samt utbildning och övning,
- **upprätta** regionala risk- och sårbarhetsanalyser
- **följa upp** kommunerna
- årligen till MSB **rapportera** vilka beredskapsförberedelser som kommuner och regioner vidtagit inför en kris,
- årligen till MSB och den länsstyrelse som är civilområdesansvarig **rapportera** vilka beredskapsförberedelser som kommuner och regioner vidtagit inför höjd
- **samverka** med civoansvarig länsstyrelse och övriga länsstyrelser inom civot för att bidra till det gemensamma arbete

Samordning fredstida kriser

Länsstyrelsen ska vid en kris **verka för** att

1. nödvändig **samverkan** inom länet och med närliggande län sker kontinuerligt,
2. **samordna** verksamhet mellan kommuner, regioner och myndigheter, och
3. information till allmänheten och företrädare för massmedia **samordnas**.

Vid en kris ska länsstyrelsen **efter beslut av regeringen** även **prioritera och inrikta** statliga och internationella resurser som ställs till förfogande.

Länsstyrelsens ansvar för räddningstjänst

- **Ansvarar för räddningstjänst** vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning och **för sanering** efter radioaktivt utsläpp från en sådan anläggning

Övriga uppgifter inom området

- Beslut om eldningsförbud
- Beslut om farliga verksamheter enligt lagens om skydd mot olyckor
- Beslut om civila skyddsobjekt

Högsta civila totalförsvarsmyndighet vid höjd beredskap

Verka för att största möjliga försvareffekt uppnås vid höjd beredskap. Särskilt

- **samordna** de civila försvarsåtgärderna,
- **verka för** att sådan verksamhet hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvarsansträngningarna bedrivs med en **enhetlig inriktning**,
- **i samråd** med Försvarsmakten och med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig **verka för att det civila och det militära försvaret samordnas**,
- **i samråd** med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig **verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas**, och
- **ansvara** för att en samlad regional lägesbild sammanställs.

Övriga uppgifter höjd beredskap (1)

- Upprätthålla ordinarie uppgifter av betydelse för totalförsvaret
- Uttag och förfogande
- Utrymning
- Skydd av kulturarv
- Vägtrafikombud
- Krigsveterinärtjänst
- Gränsövervakning i krig
- Undanförsel och förstöring

Övriga uppgifter höjd beredskap (2)

- Besluta om bistånd mellan kommuner och regioner
- Besluta om omfördelning av räddningstjänstpersonal inom länet
- Beslut om undantag för kompetenskrav räddningschef och räddningsledare
- Upprätthålla förbindelser
- Vid avbrott i förbindelser lösa delar av regeringens uppgifter
- Folkrättslig rådgivning
- Kan överlåta åt kommunerna att besluta eller utföra åtgärder som normalt ligger på länsstyrelsen
- Besluta om en åtgärd som det saknas medel för
- Ransonering?

Hanterings- organisation

Organisation för samordning

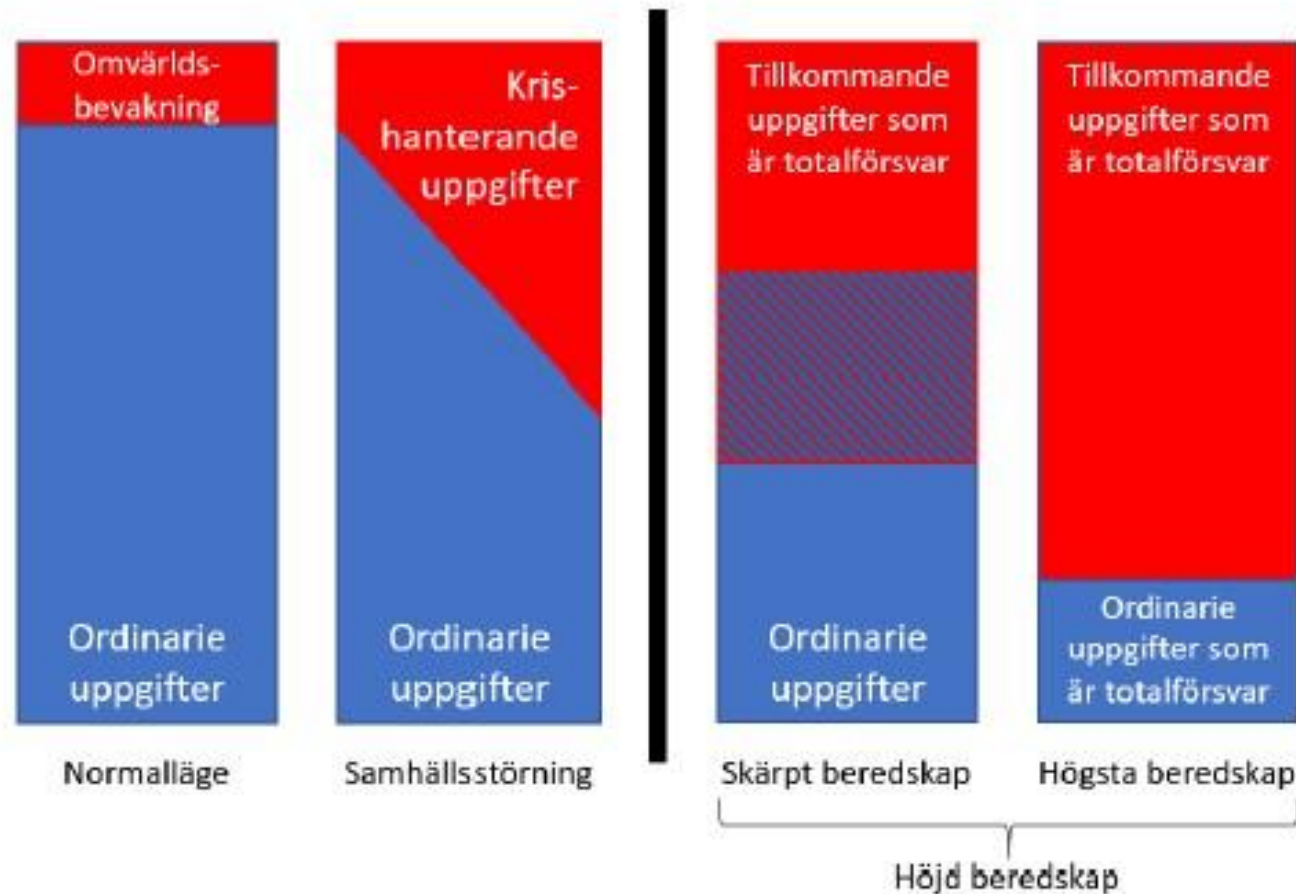


Länsstyrelsen
Västernorrland

Förordningsstyrda uppgifter

- Länsstyrelsen ska ha en tjänsteman i beredskap med uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga kriser som berör länet.
- Länsstyrelsen ska ha förmåga att vid en allvarlig kris, som berör länet eller medför behov av samverkan med kommuner eller andra aktörer, omgående kunna upprätta en ledningsfunktion för bl.a. samordning och information.

Anpassning av organisationen



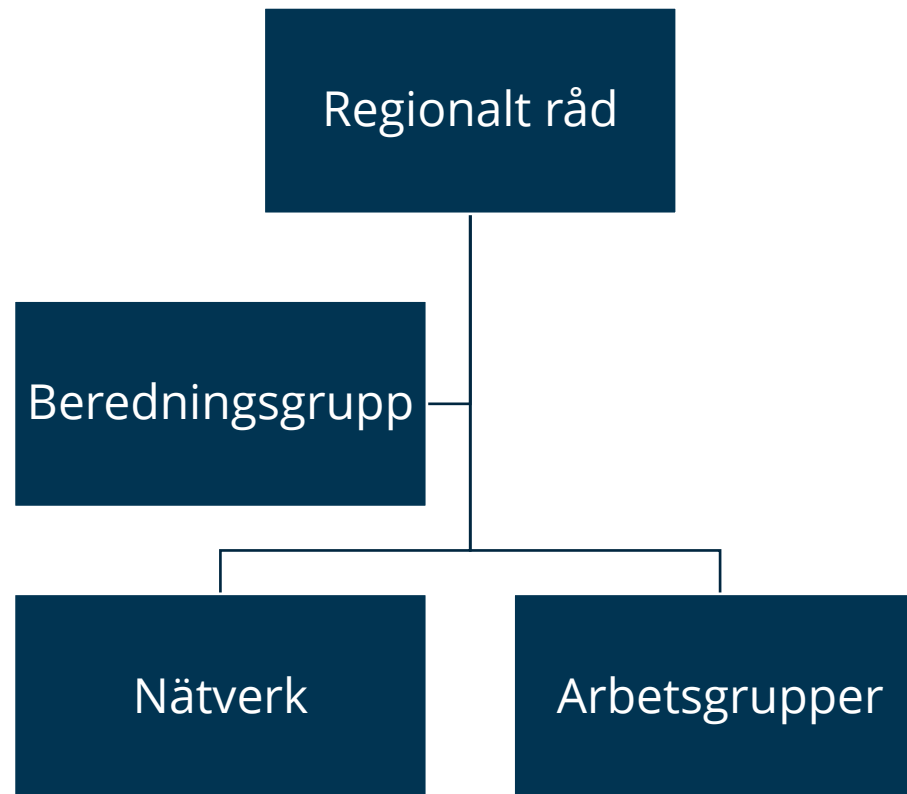
Samverkan

I det förberedande arbetet



Länsstyrelsen
Västernorrland

Struktur



Nätverk och arbetsgrupper

- Beredskapsnätverket
- Kriskommunikationsnätverket
- Blåljusnätverket
- Säkerhetsskyddsnätverket
- Informationssäkerhetsnätverket
- Krisstödsnätverket
- Älvgrupper
- Arbetsgrupp räddningstjänst under höjd beredskap
- Arbetsgrupp beredskapsplanering och krigsorganisation

Samverkan

När något händer



Foto: Länsstyrelsen Västernorrland



Länsstyrelsen
Västernorrland

Samverkansformer

- Bedömningsmöten
 - Regionala samverkansmöten
 - Kommunikationssamordningsmöten
 - Regionala ledningsmöten
 - Beredningsmöten
-
- Samlad lägesbild



Exempel skyfallshantering

Foto: Trafikverket



Länsstyrelsen
Västernorrland

Kort händelsebeskrivning

- 70-80 mm regn, på vissa platser över 150 mm
- Stora skador på vägar och järnvägar
- Höga flöden och översvämningar



Länsstyrelsens arbete

- Samverkansmöten i olika form
 - Regionala samverkansmöten
 - Kommunikationssamordning
 - Nationella samverkansmöten
- Samlade lägesbilder
- Rapportering Regeringskansliet och MSB
- Begäran om satellitbilder från EU Copernicus



Foto: Länsstyrelsen Västernorrland

Regeringsuppdrag

- Länsstyrelserna ska säkerställa att de har förmåga att agera proaktivt och handlingskraftigt såväl i hanteringen av fredstida krissituationer som vid krig och krigsfara. Utöver de krav som ställs förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska myndigheterna i detta syfte utbilda och öva sin personal samt se till att den stärker en kultur och ett arbetssätt som utgår från de krav som ett krig ställer.
- Vi har redan varit proaktiva och handlingskraftiga
- Utvecklat arbetet med lägesbilder månadsvis

krisGIS på Länsstyrelsen

- **TVÅ** ordinarie GIS-samordnare sen augusti 2025: **inriktning** miljödata och **beredskap**, **Alexandra Fjällblad** och Ylva Edblom
- **Arbetsgrupp GIS** på enheten för Samhällsskydd och beredskap för utveckling av GIS i stabsarbete
- **Nationellt uppdrag** från GIS-chefsnätverket med **start 2026**: LstY, LstAC och LstM
- Var ska vi börja? Goda exempel, ta fram övningsmaterial, integrera NMK både digitalt och analogt
- Nationell Militär Karta (NMK): tryckfiler papperskartor, rasterbilder programvara och utskriftsfiler A3
- Mejla gärna tankar, åsikter eller goda exempel från er verksamhet!
gis.vasternorrland@lansstyrelsen.se (resursbrevlåda)

Tack!



Länsstyrelsen
Västernorrland